هوش مصنوعي

طراح: حمید خدادادی، امین ستایش، امیرحسین عباسکوهی

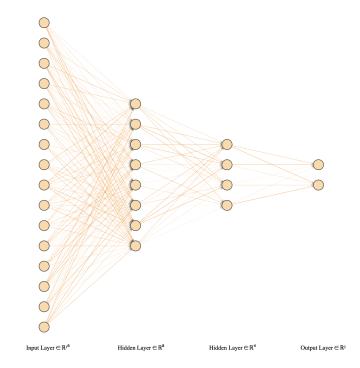
مدرس: **دکتر فدایی و دکتر یعقوبزاده**

مهلت تحويل: چهارشنبه، 8 دی ماه، ساعت 23:59

مقدمه

شبکه عصبی Feed Forward:

در فاز اول پروژه پنجم به پیاده سازی شبکههای عصبی Feed Forward جهت طبقهبندی تصاویر می پردازیم.

در شبکههای عصبی Feed Forward که در درس نیز با آن آشنا شدید، هر تصویر ابتدا مسطح شده و به صورت بردار به عنوان ورودی شبکه داده می شود. هر درایه این بردار (معادل با یک پیکسل تصویر) یک ویژگی برای آن محسوب می شود. شبکه قرار است بر اساس این ویژگیها و با ساختن ترکیبات غیرخطی از آنها، وزن اتصالات بین لایههایش را طوری تنظیم کند، که خروجی آن ضمن داشتن کمترین خطا، کلاس تصویر ورودی متناظر را به درستی پیش بینی کند.

تعريف مسئله

در این تمرین، در بخش اول به پیادهسازی یک شبکهی عصبی Feed Forward از پایه و با استفاده از کتابخانه NumPy میپردازید. جهت تسریع این فرایند، یک Notebook ناقص از پیادهسازی شبکه نیز در اختیار شما قرار می گیرید که لازم است از آن استفاده نمایید. در بخش دوم، به کمک کدهای بخش اول، چند شبکهی عصبی را روی دادههای داده شده آموزش خواهید داد و تاثیر برخی از پارامترها را در فرایند یادگیری بررسی خواهید کرد.

معرفي مجموعه داده

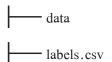
در این تمرین شما با بخشی از مجموعه داده CIFAR-10 کار خواهید کرد. مجموعه داده شامل تصاویری از 10 کلاس مختلف است که ما در این تمرین از دو کلاس گربه و اسب آن استفاده خواهیم کرد. این مجموعه داده شامل تصاویری در مقیاس 32 در 32 پیکسل است که برای هر کلاس درمجموع 5,000 تصویر در مجموعه داده وجود دارد. فایل داده ها در صفحه ی درس قرار داده شده است. در این فایل فقط تصاویر با کلاسهای گربه و اسب از مجموعه داده های اصلی CIFAR-10 وجود دارد.

•

محتویات پوشه مجموعه داده به صورت زیر است.

cifar_dataset

مجموعه داده ها از 10000 تا عكس تشكيل شده است كه بايد به نسبت دلخواه و منطقى، از آن براى آموزش و تست مدل خود استفاده كنيد.

فایلهای برچسبها شامل برچسب دادههاست. هر برچسب می تواند با یکی از horse یا cat نمایش داده شود.

بخش اول: بررسی و پیشپردازش داده

- یک تصویر را در مجموعه داده train را به صورت رندوم بررسی کنید و نشان دهید (از کتابخانه matplotlib استفاده
  کنید)، مقادیر هر پیکسل در چه محدودهای قرار می گیرد؟
- در مجموعه داده train، از هر کلاس به دلخواه یک تصویر انتخاب کرده و نمایش دهید. برای هر تصویر، نوع آن را نیز به
  همراه تصویر نمایش دهید.
  - تعداد تصاویر هر دسته را برای مجموعه داده train و test محاسبه کنید و برای آنها نمودار میلهای رسم کنید.
- مقدار داده ها را به گونه scale کنید که قبل از اطلاعات دادن به شبکه عصبی، مقدار هر pixel بین 0 تا 1 باشد. در صورت انجام ندادن این کار چه مشکلی ممکن است رخ دهد؟

بخش دوم: تكميل بخشهاى ناقص شبكه عصبى

یک فایل Notebook شامل کدهای ناقص مورد نیاز برای پیاده سازی شبکه عصبی Feed Forward آپلود شده و در این قسمت با تکمیل بخشهای مختلف این فایل، نهایتاً یک کلاس FeedForwardNN خواهید داشت که به کمک آن می توانید شبکههای عصبی Feed Forward با معماریهای مختلف پیاده کنید و آموزش دهید. پارامترهای شبکه موردنظر از طریق روش Stochastic عصبی Gradient Descent در طی فرایند آموزش بهروزرسانی خواهد شد. بخشهای حذف شده از کد که لازم است آنها را کامل کنید، با TODO شمخص شده اند.

بخش سوم: طبقه بندی داده ها

در این بخش به پیاده سازی و آموزش شبکههای عصبی Feed Forward با پارامترهای مختلف به کمک کلاس FeedForwardNN جهت می پردازیم. در بخش Training Sample از NoteBook ناقص، یک مثال از شیوه ی استفاده از کلاس FeedForwardNN جهت پیاده سازی شبکههای عصبی آوردی شده است.

یک شبکهی عصبی طراحی کنید و آن را با شرطهای زیر آموزش دهید:

- 1. مقدار learning rate باید 0.001 باشد.
  - 2. تعداد epoch ها باید 15 باشد.
  - 32. اندازه batch_size باید 32 باشد.
- 4. تابع فعال ساز relu در تمام لايهها استفاده شود. (به جز لايه آخر كه Identical است.)
  - 5. از وزن دهی اولیه uniform و یا normal استفاده کنید.

در تمام بخشهای آینده، باید نتیجه خود را به صورت پیشفرض با شرطهای گفته شده بالا بدست آورید و فقط پارامترهای خواسته شده در هر مرحله را تغییر دهید.

قسمت اول) آموزش شبکه

● یک شبکه ی عصبی با شرطهای گفته شده را طراحی کنید و آموزش دهید. (می توانید از شبکه ای که در بخش Training یک شبکه ی عصبی با شرطهای گفته شده را طراحی کنید.)

قسمت دوم) وزن دهی شبکه

مقدار اولیه وزنها در آموزش شبکه اهمیت دارد.

● اگر مقدار اولیه تمام وزنهای شبکه برابر صفر قرار بود و شبکه را آموزش میدادید، نتیجه آن چه بود؟ خروجی را با حالت قبل (که در آن وزن ها به صورت مقدار تصادفی مقداردهی اولیه می شدند)، مقایسه کنید. نیازی به پیاده سازی نیست.

قسمت سوم) تاثیر learning rate

یکی از پارامتر های مهم در آموزش دادن شبکه های عصبی، learning rate می باشد.

- حال با کاهش و افزایش این پارامتر، شبکه را آموزش دهید و پس از یافتن مقدار بهینه برای شبکه خود، نتیجه را گزارش کنید.
- همچنین رفتار شبکه را برای learning rate با مقدار بالاتر (10 برابر) و پایین تر (0.1 برابر) نسبت به حالت قبل را بدست آورید. نتیجه خود را با حالت قبل مقایسه کنید و توجیه کنید.

برای تمام قسمتهای بعد، از learning rate بهینهای که به دست آوردهاید استفاده کنید.

activation function قسمت چهارم) تاثیر

- عملکرد شبکهی طراحی شده در قسمت اول را به کمک Activation Function های زیر بسنجید و نتایج را مقایسه نمایید.
  - تابع فعالساز Sigmoid
  - تابع فعالساز Hyperbolic Tangent
    - تابع فعالساز Leaky ReLU
  - دلیل اینکه Tanh و Sigmoid عملکرد مناسبی برای این دست شبکه ها ندارند را بیان کنید.
    - برتری Leaky Relu نسبت به Relu چیست؟

توجه: در ادامه مراحل، از activation function با بهترین نتیجه در لایههای شبکه استفاده نمایید.

قسمت ينجم) تاثير batch size

- عملكرد شبكه را به ازاى با batch size مقدار 16 و 256 بدست آوريد. نتيجه خود را با حالت قبل مقايسه كنيد و توجيه كنيد.
  - علت استفاده از batch در فرایند آموزش چیست؟ مزایا و معایب احتمالی batch size بسیار کوچک را شرح دهید.

نكات ياياني

- دقت کنید که هدف پروژه تحلیل نتایج است؛ بنابراین از ابزارهای تحلیل داده بطور مثال نمودارها استفاده کنید و توضیحات مربوط به هر بخش از پروژه را بطور خلاصه و در عین حال مفید در گزارش خود ذکر کنید.
- نتایج و گزارش خود را در یک فایل فشرده با عنوان AI-CA5- *SID>.zip تحویل دهید. محتویات پوشه باید شامل فایل html خروجی های خواسته شده باید شامل فایل میرد نیاز برای اجرای آن باشد. توضیح و نمایش خروجی های خواسته شده بخشی از نمره این تمرین را تشکیل می دهد. از نمایش درست خروجی های مورد نیاز در فایل html مطمئن شوید.
- توجه داشته باشید که علاوه بر ارسال فایل های پروژه، این پروژه به صورت حضوری نیز تحویل گرفته خواهد شد. بنابراین تمام بخش های پروژه باید قابلیت اجرای مجدد در زمان تحویل حضوری را داشته باشند. همچنین در صورت عدم حضور در تحویل حضوری نمره ای دریافت نخواهید کرد.
- در صورتی که سوالی در مورد پروژه داشتید بهتر است در فروم درس مطرح کنید تا بقیه از آن استفاده کنند؛ در غیر این صورت با طراحان در ارتباط باشید.
  - در صورت نیاز می توانید از سرویس Google Colab استفاده کنید.
  - هدف از تمرین، یادگیری شماست. لطفا تمرین را خودتان انجام دهید.

موفق باشيد.